یادداشت روز

در باره انتشار دوباره یک گزارش قدیمی

شانتاژهای خبری

جمال خندان‌کوچکی
وکیل خانه‌سینما

● گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در خصوص عدم‌ثبت قانونی خانه‌سینما مربوط به دی‌ماه سال ۱۳۹۰ است که متاثر از اطلاعات نادرست ارایه‌شده از سوی مسوولان وقت معاونت سینمایی وزارت ارشاد تنظیم شده بود اما به هر حال دیوان عدالت اداری به موجب رای مورخ خردادماه سال ۹۱ یعنی سه‌ماه پس از آن گزارش، استدلال‌های مندرج در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس که عینا نظرات وزارت ارشاد بود را فاقد وجاهت حقوقی دانست و صراحتا تاسیس و ثبت خانه سینما در اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری را مطابق قانون اعلام کرد که متن کامل رای دیوان عدالت اداری در این خصوص پیش از این منتشر شده است و علاقه‌مندان می‌توانند مفاد آن را بر روی سایت‌های خبری ملاحظه کنند بنابراین من مطمئنم این شانتاژهای خبری هدفدار که احتمالا برای فرافکنی مسوولان جدید وزارت ارشاد صورت می‌پذیرد برای ساماندهی کنندگان آن سودی نخواهد داشت و اتفاقا اجحاف پیشین روا داشته‌شده به خانه سینما را نزد مسوولان جدید وزارت ارشاد بیشتر نمایان خواهد کرد.

زیر آسمان فیروزه‌ای

انتشار گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره خانه‌سینما بعد از ۲سال

خطا یا شیطنت؟

● **شرق:** خبرگزاری فارس در تیتر یک صفحه فرهنگی روز شنبه گزارشی ۸۵صفحه‌ای را از مرکز پژوهش‌های مجلس منتشر کرد که در آن به مستندات قانونی انحلال خانه‌سینما پرداخته است. اما گزارشی که نام خانه‌سینما به‌عنوان خانه‌سینما سابق همراه شده است؛ مربوط به دوسال پیش است. زمانی که وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان سینمایی، هجمه خود را به‌سوی خانه‌سینما آغاز کرد؛ این گزارش را منتشر کرده بودند. این نکته‌ای است که فرهاد توحیدی، رییس هیات‌مدیره خانه‌سینما نیز در گفت‌وگو با ایلنا یادآوری کرده و گفته است: «گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس درباره خانه‌سینما که این‌روزها منتشر شده، برای دوسال قبل است. در آن زمان ارشاد حکم انحلال صادر کرده بود اما وکیل خانه‌سینما لایحه‌ای را تقدیم دیوان عدالت اداری کرد و دیوان نیز حکم انحلال را باطل کرد. دستگاه قضایی مجوز تاسیس را درست دانسته بود و به همین دلیل بعد از باطل‌شدن حکم توسط دستگاه قضایی، ارشاد حکم تعطیلی را صادر کرد.» به گفته توحیدی: «در دوره جدید اراده محکمی برای بازگشایی خانه‌سینما هست اما به نظر می‌رسد گروهی که همیشه فقط به فکر منافع خود بوده‌اند با نبش‌قبر، به‌دنبال پنهان‌کردن مسایل اصلی هستند.» در این گزارش آمده است: «این تشکل از اساس به‌صورت غیرقانونی آغاز به فعالیت کرده و سه دلیل عمده را برای این موضوع برشمرده است: ۱- عدم تصویب اساسنامه مصوب «شورای فرهنگ عمومی» (۱۳۶۶) از سوی «شورایعالی انقلاب فرهنگی». ۲- ثبت اساسنامه جعلی و غیرقانونی در اداره کل ثبت شرکت‌ها به سال ۱۳۷۲، ۳- نبود اسناد قانونی و گردش کار رسمی مبنی بر اعطای مجوز تاسیس «خانه‌سینما» در هیات رسیدگی به امور و مراکز فرهنگی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.» همچنین مرکز پژوهش‌های مجلس در ادامه گزارش خود آورده است: «خانه‌سینما» طی تطورات خود از سال ۱۳۷۷ که اولین مجمع عمومی آن تشکیل شده است در موارد متعددی دچار تخلفات از اساسنامه شده است که مهم‌ترین آنها تغییرات مکرر و غیرقانونی اساسنامه بدون مصوب کردن آن در «شورای فرهنگ عمومی» کشور است.

خبر روز

امروز صورت می‌گیرد

گردهمایی سازندگان ۶ فیلم تحریمی

● **شرق:** سازندگان شش فیلم تحریمی حوزه هنری عصر امروز، یکشنبه، سوم‌شهریور نشست برگزار می‌کنند. در این برنامه پیمان معادی، جمال ساداتیان (برف روی کاج‌ها) -مهدی کرم‌پور، علیرضا سرتیپی (پل‌چوبی)- فریدون جیرانی، غلامرضا موسوی (من مادر هستم) – مصطفی شایسته، مرتضی شایسته (من همسرش هستم)- عبدالرضا کاهانی (بی‌خودوبی‌جهت)- مانی حقیقی (پذیرایی ساده) حضور خواهند داشت. بنا بر اعلام روابط‌عمومی، این شش فیلم درپی برگزاری انتخابات ریاست‌جمهوری و انتخاب آقای دکتر روحانی و استقرار دولت تدبیر و امید، همچنین انتخاب آقای علی جنتی به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی لازم می‌داند که سازندگان شش‌فیلم تحریمی در نشستی کارشناسانه با توجه به تغییر سیاست‌های دولت یازدهم به نسبت دولت دهم، رفتارهای آتی حوزه هنری را که عملا با بی‌سیاستی و رفتارهای کاملا سیاسی به تولید بخش خصوصی لطمه جبران‌ناپذیری وارد ساخت و عملا تولید فیلم اجتماعی را تحمیلی به محاق کشاند، مورد بررسی قرار دهند.

نکوداشت خسرو سینایی با حضور «آقای بازیگر» برگزار شد

تجلیلِ «خُنیاگر» سینمای ایران

سینایی دست‌گل خود را به غلامحسین نامی هدیه داد

فرانک آرتا

«علم بدون خرد، علم نیست و هنر بدون علم، هنر نیست»، «سینما یعنی رامرفتن روی لبه‌تیغ»؛ جملات معروفی که شاگرد از زبان استادش در مراسم بزرگداشت «خسرو سینایی» بیان کرد. اکبر عالمی، از شاگردان «خسرو سینایی» با یادآوری جملات استادش در دوران دانشجویی دراین مراسم، به این هنرمند ادای احترام کرد. مراسم نکوداشت هنرمند شهیر ایرانی تحت عنوان «خسرو سینایی؛ شاعر و فیلمساز» جمعه اول شهریور در «خانه هنرمندان ایران» برگزار شد. این مراسم از همان ابتدا با استقبال گسترده هنرمندان و سینمادوستان در سالن استاد جلیل شهناز خانه هنرمندان ایران مواجه شد، به‌طوری که برگزارکنندگان مجبور شدند سایر شرکت‌کنندگان را جهت تماشای مراسم به سالن استاد ناصری راهنمایی کنند تا از طریق دوربین مداربسته شاهد اجرای لحظه به لحظه مراسم باشند. مهرداد اسکویی، مستندساز، اجرای مراسم را برعهده داشت و عنوان کرد من هرچه در فیلمسازی یاد گرفته‌ام از افرادی همچون خسرو سینایی بوده. با اعلام ورود عزت‌الله انتظامی، مراسم حال‌وهوای دیگری گرفت. آقای بازیگر که تاکنون فرصت همکاری با خسرو سینایی را نداشته، در بدو امر اعلام کرد آرزومند است پروژه‌ای که سه سال منتظر است تا توسط آقای سینایی کلید بخورد، به واقعیت بپیوندد. وی در ادامه داستان عاشقانه فیلم را با لحن خاص خود بیان کرد: «فیلم درباره عشق یک جوان ایرانی به یکی از پناهندگان لهستانی است که به خاطر جنگ جهانی دوم وارد ایران شدند؛ دختری چشم‌آبی و مو بور که آمده از راه دور. حالا قرار است من نقش پیری این جوان را بازی کنم.»

اکبر عالمی: «من واژگان را در مورد «خسرو سینایی» حراج نمی‌کنم. او با ساخت فیلم «عروس آتش» هنر به معنای واقعی را به تصویر کشید. ولی منی که متولد اهوازم، شنیدم هنگام نمایش این فیلم، سالن سینمای اهواز را به آتش کشیدند!

دکتر مجید سرسنگی، مدیرعامل خانه هنرمندان نیز در این مراسم به بیان ویژگی‌های اخلاقی خسرو سینایی پرداخت و گفت: «آقای سینایی را از دیرباز می‌شناختم؛ از زمان دوره دانشجویی دانشکده هنرهای زیبا. همیشه نگاه انسانی ایشان را دوست داشتم ولی مدتی است که با ایشان محشور شدم. معتقدم در عرصه هنر معدود افرادی هستند که به عنوان استوانه‌های فرهنگی جایگاه خود را تثبیت می‌کنند که «خسرو سینایی» یکی از آنهاست. هنر او همواره مورد استقبال مخاطبان بوده و هست و در کنار وجوهات هنری‌اش، انسانی بااخلاق است.» در مطلع این مراسم فیلم کوتاهی از حمید فرخ‌نژاد به نمایش درآمد. هنرپیشه نخست آن خسرو سینایی بود که در پشت‌صحنه‌های فیلم‌هایش همچون رهبر ارکستر صحنه را هدایت می‌کرد. فیلمی سیاه و سفید که مرکز ثقلش دست‌های هنرمند بود. حرکات موج‌گونه دست‌هایش با رگه‌های رنگی در تلفیق با موسیقی، مفهوم ریتم که مهم‌ترین رکن هنر فیلمسازی است را منتقل می‌کرد. آخر سینایی، قبل از سینما، یک موسیقیدان بود؛ با دستانش آکاردئون و پیانو می‌نواخت، شعر و فیلمنامه می‌نوشت و کلا او و هنرش یادآور این شعر فریدون مشیری بود: از دل و دیده گرامی‌تر هست؟ / آری، دست / شرف دست همین بس که نوشتن با اوست... . در این برنامه از مجموعه لوح‌های فشرده گزیده‌ای از آثار سینایی رونمایی شد. در یک لوح آن مستندهای «شرح حال»، «سردی آهن»، «حسین یاوری»، «میان سایه و نور» و «طرح برنده»؛ در لوح دوم مستند بلند «کوچه پاییز» (درباره ژاژه تباتبایی) و در نهایت در لوح آخر فیلم «گفت‌وگو با سایه» (صادق هدایت) بود. همچنین عرضه مجموعه‌ای تازه از شعرهای سینایی با نام «ترانه شاپرک‌های سفید» اتفاق دیگری بود که با استقبال مخاطبان مواجه شد و به شعرهای سینایی از دهه ۳۰تا ۹۰شمسی اختصاص داشت.

بعد از «عزت‌الله انتظامی»، «اکبر عالمی»، «پونه ندایی»، «محمدابراهیم جعفری» و «منوچهر طیاب» سخنرانی کردند و هریک درباره ویژگی‌های فردی و هنری او سخن گفتند. خسرو سینایی در این مراسم هنرمند دیگری را غافلگیر کرد. او دسته‌گل خود را به مناسبت جشن تولد غلامحسین نامی، نقاش پیشکسوت معاصر، هدیه و عنوان کرد: «او به‌تازگی به ایران آمده. ولی باید بگویم برای ما هیچ کجا مثل اینجا {ایران} نیست.»

اکبر عالمی ضمن دعای سلامتی برای آقایان انتظامی و سینایی عنوان کرد: «من واژگان را در مورد «خسرو سینایی» حراج نمی‌کنم. او با ساخت فیلم «عروس آتش» هنر به معنای واقعی را به تصویر کشید. ولی منی که متولد اهوازم، شنیدم هنگام نمایش این فیلم، سالن سینمای اهواز را به آتش کشیدند!» در پایان این مراسم لوح تقدیر خانه هنرمندان و کارت عضویت افتخاری انجمن تهیه‌کنندگان سینمای مستند به خسرو سینایی تقدیم شد و سپس فیلم ۷۰دقیقه‌ای درباره سینایی که توسط روناک جعفری کارگردانی شده بود، به نمایش درآمد. لازم به ذکر است پیش از این مراسم نکوداشت «خسرو سینایی» قرار بود پنجشنبه ۲۴مرداد جاری در خانه هنرمندان ایران برگزار شود که منتفی شد. برگزارکنندگان مراسم ضمن عذرخواهی از مخاطبان و رسانه‌هایی که به انتشار گسترده خبر برگزاری این مراسم مبادرت کردند، عنوان کردند با توجه به برخی اولویت‌های مدیران خانه هنرمندان ایران، این برنامه در زمان اعلام‌شده برگزار نخواهد شد. عزت‌الله انتظامی، جعفر غلامی، غلامحسین نامی، گلی امامی، فرهاد بشارتی، حسن دزواره، محمدابراهیم جعفری، منوچهر طیاب، حمید فرخ‌نژاد، حسن فتحی، قاسم قلی‌پور، نظام‌الدین کیایی، پونه ندایی، خسرو آذری‌پور، پدرام اکبری، همایون امامی، مهدی احمدی، علی لقمانی، بهروز بقایی، هوشنگ گلمکانی، گیزلا سینایی، فرح اصولی، مهرداد اسکویی، خسرو خورشیدی و پرویز کلانتری از هنرمندان شرکت‌کننده در این مراسم بودند.

عکس: امیر جدیدی، شرق

دوتارنواز و خواننده مقامی خراسان در بستر بیماری

«نوایی» در گلوی «دُرپور» نمی‌چرخد

فرزانه ابراهیم‌زاده: چند ماهی است که دوتار «نورمحمد درپور» بر زمین مانده است. بیماری توان استاد بزرگ موسیقی مقامی خراسان را گرفته است. دشت‌های تربت‌جام این تابستان نوای «الله‌مدد» او را نشنیده. درمان‌های سخت، نفسی نگذاشته است تا او شوریدگی‌اش را در مقام نوایی در سیم‌های دوتار بریزد. دوتار نواز و خواننده مقامی خراسان چند ماهی است که هرازچندگاهی در بیمارستان بستری می‌شود. برای کسانی که موسیقی ایرانی و موسیقی نواحی ایران را می‌شناسند؛ نام نورمحمد درپور با نام بزرگان موسیقی ایران گره خورده است. یکی از شناخته‌شده‌ترین نوازندگان و خوانندگان موسیقی خراسانی و تربت جام که نامش در رده استادان بزرگی چون حاج قربان سلیمانی و استاد محمدحسین یگانه، حسین سمندری و استاد ستارزاده و یکی از آخرین حلقه‌های اتصال موسیقی نواحی ایران به نسل تازه است. خرداد سال ۹۲ بود که نخستین نشانه‌های بیماری او را به بیمارستان امید مشهد کشاند. محمدفاروق درپور پسر استاد در گفت‌وگو با «شرق» درباره بیماری پدر می‌گوید: «از سوی پزشکان توموری در روده بزرگ تشخیص داده شد و بعد از جراحی، دوران شیمی‌درمانی آغاز شد. ایشان درحال‌حاضر درحال شیمی‌درمانی هستند. با توجه به اینکه ۱۲ جلسه باید تحت شیمی‌درمانی قرار گیرند؛ هرچندوقت یک‌بار در بیمارستان امید مشهد بستری می‌شوند و مراحل درمانی را می‌گذرانند. همین امروز (شنبه دوم شهریور) هم چون نوبت سوم شیمی درمانی‌شان بود در بیمارستان بستری شدند.» اما این بیماری جز دردها و مشکلات زیادی که دارد، خرج هم دارد. هزینه‌هایی که مستمری ماهی ۱۴۰هزارتومان طرح تکریم هنرمندان پیشکسوت، حتما کفاف آن را برای کسی که حتی بیمه هم ندارد نمی‌دهد. محمدفاروق درپور ادامه می‌دهد: «پدرم را به دلیل بالابودن سن بیمه تامین اجتماعی نمی‌کنند. خود من با توجه به اینکه کارمند بهداشت و درمان هستم، ایشان را بیمه خدمات درمانی کرده‌ام. اما با وجود بیمه هر بار که بستری می‌شوند، فقط داروهای‌شان ۵۰۰ تا ۶۰۰تومان هزینه دارد. هزینه رفت‌وآمد و اقامت در مشهد و بیمارستان را هم باید حساب کرد.»

این در حالی است که این استاد موسیقی مقامی کشور منبع درآمدی جز موسیقی ندارد و ۷۰ سال در راه زنده نگه‌داشتن موسیقی تربت‌جام تلاش کرده است. او نیز مانند بسیاری از هنرمندان پیشکسوت هنر سنتی از هیچ‌گونه امکانات ویژه برای تامین زندگی و هزینه‌های درمانی‌اش برخوردار نیست. اما فقط هزینه‌های درمانی نیست. در این مدت تنها مسوولان فرهنگ و ارشاد اسلامی تربت جام حال و احوالی از استاد درپور پرسیده‌اند. البته پسر درپور می‌گوید که از تهران رییس مرکز موسیقی تماس گرفته است و از او احوالی پرسیده و قول‌هایی برای پیگیری روند درمانی داده است. قول‌هایی که باید امیدوار بود که در حد قول باقی نماند. «نورمحمد درپور» سال ۱۳۱۰ در روستای «سرخ سرا» از توابع شهرستان باخرز متولد شد. صدای دلنشین و علاقه‌اش به موسیقی، باعث شد تا در کودکی در حضور استادانی چون حاج مرتضی پری، حاج عبدالصمد رسولی، دادخدا کبودانی، حاج‌اسماعیل‌علی خواجه، ملاپانید، ملایاسین مریدار درس دوتار و آواز ببیند و موسیقی مقامی را در سطح استادی به صورت سینه به سینه بیاموزد. درپور در جایی درباره آموختن هنر موسیقی گفته است: «دوتار را خودم یاد گرفتم. آنقدر زدم تا یاد گرفتم. آواز را اما پیش چندتا از استادان قدیمی آموختم. ملایاسین مریدار، ملادادخدا، ملاعیسی کبودانی، استادانم بودند. هزاران بیت از حفظ دارم که همه و همه یاد خداست...» او یکی از معدود خوانندگان و نوازندگانی است که مقام‌های عرفانی خراسان را به خوبی می‌شناسد و از آنها در آثارش استفاده می‌کند.

عکس: خبر آنلاین

چهره روز

گیلبرت تیلور درگذشت

خداحافظی با فیلمبردار «جنگ ستارگان»

● **شرق:** فیلمبردار انگلیسی که اولین قسمت از مجموعه جنگ ستارگان را به تصویر کشیده بود، در خانه‌اش در انگلستان درگذشت. به گزارش هالیوود ریپورترز، گیلبرت تیلور، فیلمبردار انگلیسی، اول شهریور در خانه‌اش در انگلستان درگذشت. او علاوه بر فیلم «دکتر استرنج لاو» به کارگردانی استنلی کوبریک در سال ۱۹۶۴ «جنگ ستارگان»، فیلمبرداری آثاری مانند فیلم کمدی «شب یک روز سخت» در سال ۱۹۶۴، فیلم کلاسیک ترسناک «پیشگویی» در سال ۱۹۷۶ و فانتزی کمیک بوکی «فلش گوردون» در سال ۱۹۸۰ را نیز برعهده داشته است. یکی از دلایل شهرت‌های او به‌خاطر فیلمبرداری فیلم ماندگار جنگ ستارگان است. او در گفت‌وگویی که با مجله «سینماتوگراف آمریکا» در سال ۲۰۰۶ انجام داده بود، در تشریح همکاری خود با جرج لوکاس، کارگردان جنگ ستارگان گفته بود: «جرج از اولین‌روز با من تماس گرفت. من فیلمنامه بسیار طولانی را بارها خواندم و تصمیم خود را برای اینکه هر تصویر چگونه فیلمبرداری شود، گرفتم.» او همچنین درباره کارهایی که برای بهترشدن فیلمبرداری این فیلم انجام داد، اینطور گفته بود: «دو هفته پیش از آنکه به تونس نقل‌مکان کنیم، آزمایش‌هایی را برای نورپردازی و طراحی صحنه و... انجام دادم. من می‌خواستم سبک منحصربه‌فردی را در این فیلم در مقایسه با آثار علمی - تخیلی بسازم.» تیلور متولد ۱۹۱۴ در هرتفورتشایر انگلستان بود و از سال ۱۹۲۹ کار در سینما را آغاز کرد و فیلمبرداری ۷۰ پروژه سینمایی را پیش برد که اولین آنها درام «خارجی» در سال ۱۹۴۸ بود.

توضیح

در گفت‌وگو روز چهارشنبه با طناز طباطبایی، تالار شمس وابسته به موسسه اکو عنوان شده بود که به این وسیله اصلاح می‌شود؛ این نهاد با تاسیس شورای فرهنگی - هنری فارسی‌زبانان متعلق به این شوراست.